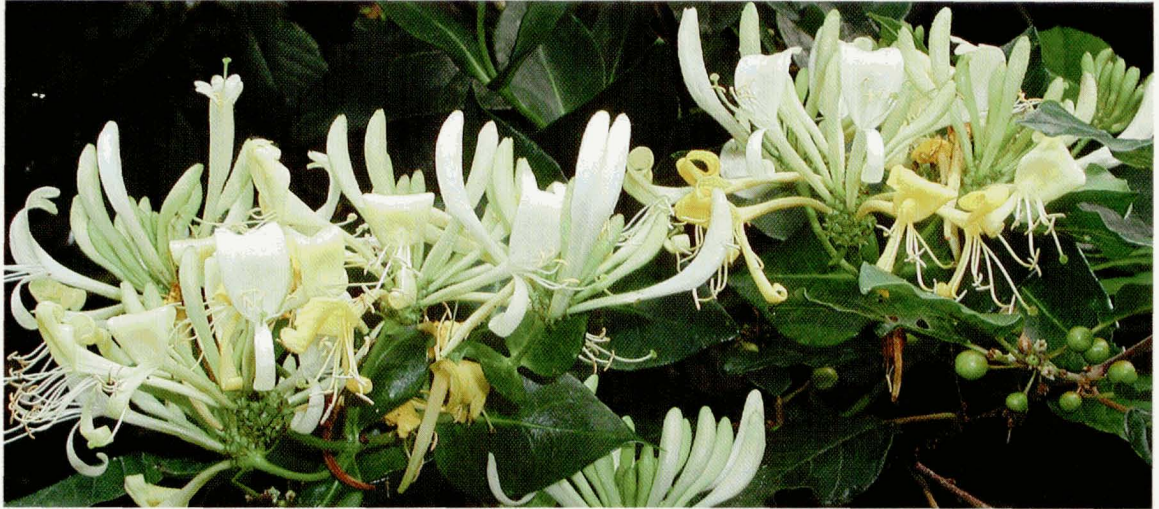

Kamperfoelie (*Lonicera* L)

De Kamperfoelifamilie (*Caprifoliaceën*) is een grote familie, waartoe de Vlier, de Sneeuwbal, de Sneeuwbes en de strikte Kamperfoelie (*Lonicera* L.) behoren. De *Lonicera* alleen al kent een kleine 200 soorten, waarvan vele in struikvorm. Onder haar zijn een groot aantal planten die een aanwinst zouden kunnen zijn voor de tuin om haar sierlijke en geurige bloemen, die een groot aantal bestuivers lokken.

De hoofdjesachtige bloeiwijze van de Wilde Kamperfoelie levert een wirwar van bloemen op. (Foto's Hennie Oude Essink.)

De 'Wilde Kamperfoelie' is een klimmer die zich, wel 10 meter lang, in bossen en kreupelhout klokgewijs overal in en om slingert. In warme zomeravonden gaan de wit/gele bloemen open en verspreiden een zoete geur; de brede, glanzend witte bovenlip van de bloem licht in de duisternis van de nacht op en lokt vooral pijlstaartvlinders en nachtuiltjes aan; deze komen op de nectar af, waarmee de diepe kroonbuis soms wel half gevuld is.

Haar officiële naam is *Lonicera Periklimenum* L.. Periklimenum is het Oudgriekse woord voor de 'Etruscische Kamperfoelie'. Sinds ver voor Christus komt de plant in West Europa voor.

Wij kennen vooral de vele cultivars, die vaak ook voor onze bijen aantrekkelijk zijn, vooral als zij op zoek zijn naar pollen. Wie struiken of bomen langs de tuinrand heeft, kan veel plezier aan de plant beleven; zij is winterhard en gedijt goed op elke grondsoort.

De roodbloemige 'Rode Pijpkamperfoelie' is een kruising van de *Lonicera brownii* x *Lonicera dropmore scarlet*; een klimmer van 3 á 4 meter met vele trossen donkeroranje/rode bloemen; een zomerbloeier en een sieraad in de tuin. Aan onze bijen levert de plant ruim pollen; de overvloedige nectar is voor haar niet te bereiken, daar komen vooral vlinders op af; ook tuinhommels tref je er veel op aan.

(Een eventuele koper van de plant moet opletten: de z.g. "Rode Kamperfoelie" - *Lonicera .xylosteum* -

De bloem van de rode Pijpkamperfoelie is trechtervormig en heeft een kortere buis. Op de afbeelding zijn in de linker bloembuis de helmknoppen rijp; de stempel is nog niet ontvankelijk; rechts wijken de welkende meeldraden uiteen en maken plaats voor de rijpende stempel. (proterandrie: eerst is het mannetje rijp).

Hommels en bijen met hun relatief korte tong komen niet langs de normale weg bij de nectar in de diepe kroonbuis. Het zijn vooral hommels die een gaatje steken onder in de buis. (Op de afbeelding zijn de beschadigingen duidelijk te zien.) Bijen maken er dankbaar gebruik van om ook illegitiem van de nectar te snoepen.

De bloemen van de tuinkamperfoelie zijn tweelippig: verder is de kroon verlengd tot een lange buis van 4 cm.

De opname werd gemaakt de tweede week van januari; buiten was het 5 graden; de pollen wachten op de bestuivers; dit kunnen alleen maar bijen zijn.

wordt rood genoemd vanwege de helderrode bessen; haar bloemen zijn wit/geel!!)

Buisbloemen

De bloemen van de Kamperfoelie, zoals hier 'de tuinkamperfoelie' (*Lonicera Caprifolium*), behoren tot het type lipbloemige buisbloemen. De onderlip is neergekruld: een moeilijke landingsplaats voor bestuivers! De vier bovenlobben zijn tot één brede bovenlip vergroeid en lichten 's nachts voldoende op om de talloze pijlstaartvlinders en nachtuilen de weg te wijzen; een sterke geur lokt haar in eerste instantie aan; hangend vóór de bloem steken zij haar lange tong in de diepe buis; in een snel tempo gaan zij zo van bloem naar bloem. De beweeglijke helmknoppen laten haar pollen achter op de tong en de kop van de bestuiver. Een dag later richt de knopvormige stempel zich op en is ontvankelijk voor bestuiving; de kroon is inmiddels naar geel verkleurd.

De diepe kroonbuis bergt veel nectar, die wordt afgescheiden achter onderin de buis. Meeldraden en

stamper komen kaarsrecht uit de kroonbuis tevoorschijn; ook dat maakt het bestuivende insecten met kortere tong moeilijk bij de nectar te komen, zelfs als de buis kort genoeg zou zijn. Behalve veel nectar levert de bloem ook veel stuifmeel af, waar ook de vele pollenverzamelende insecten op afkomen, waaronder zweefvliegen en bijen.

Ook de Tuinkamperfoelie is een klimmer, die wij vaak in onze houtwallen aantreffen en die het dichtst bij de wilde kamperfoelie staat. Zij behoort tot de groep nachtbloeiers in de zomer.

Winterbloeiende struikkamperfoelie

Tot de grote groep struikkamperfoelies behoort ook een prachtige winterbloeiër: (de *Lonicera Standishii*); deze heester van 2 meter hoog en breed is volkomen winterhard; vanaf half december levert zij een zee van bloemen tot ver in maart, waar, als het even kan, veel bijen op af komen.

In dezelfde tweede week van januari; een paar uren later; hangend voor de bloem probeert een bij de rijke buit naar haar korfjes te veggen.

De winterstruikkamperfoelie is een rijke bloeiër; bij vorst bevriest de bloem; zodra de temperatuur boven nul komt gaan nieuwe knoppen open.